

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящите методически указания са разработени съвместно от директора на дирекция „Длъжностни лица по регистрацията“ и отдел „Анализ, методология и организация“ към Агенция по вписванията и утвърдени от директора на дирекция „Длъжностни лица по регистрацията“.

Методическите указания са приложими в процеса по разглеждане и произнасяне по заявления, искания, актове на съда, на държавен орган и на частен съдебен изпълнител за вписване и заличаване на обстоятелства и обявяване на актове в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ТРРЮЛНЦ).

Предвид всеобхватността на материята, регулираща сферата на дружественото право, юридическите лица с нестопанска цел и в частност работата на длъжностните лица по регистрацията методическите указания обхващат конкретни спорни моменти, част от практиката на дирекция „Длъжностни лица по регистрацията“, по прилагането на закона.

Настоящите методически указания подлежат на регулярно допълване, осъвременяване и изменение, като последващите такива не отменят издадените до момента, освен в случаите на законови изменения.

ЦЕЛ

Настоящите методически указания имат за цел:

1. Подпомагане дейността на длъжностните лица по регистрацията (ДЛР) при разглеждането и произнасянето им по заявления, искания, актове на съда, на държавен орган и на частен съдебен изпълнител за вписване и заличаване на обстоятелства и обявяване на актове в ТРРЮЛНЦ.

2. Установяване на единни правила и критерии при разглеждането и произнасянето по заявления, искания, актове на съда, на държавен орган и на частен съдебен изпълнител за вписване и заличаване на обстоятелства и обявяване на актове в ТРРЮЛНЦ.

3. Преодоляване на противоречиво произнасяне от страна на длъжностните лица по регистрация, в условията на идентични фактически и правни основания - по идентични казуси.

4. Премахване на установени противоречиви практики по прилагане на нормативната уредба.

5. Установяване на предвидимост, сигурност и прецизност за потребителите на Търговски регистър и регистър на юридическите лица с нестопанска цел.

6. Повишаване авторитета и доверието в Агенция по вписванията.

ИЗТОЧНИЦИ

При разработката на настоящите методическите указания е извършен анализ на нормативните актове, регулиращи сферата на дружественото право, юридическите лица с нестопанска цел, изследвана е както, практика на длъжностните лица по регистрацията, (вписвания и откази), така и съдебната такава. В детайли са проследени конкретните причини за съдебна отмяна на откази/вписвания на длъжностни лица по регистрацията, съответно потвърдени такива.

Анализите са разработени на база на служебното начало, въз основа на идентифицирани проблеми в работата на ДЛР и при конкретно сезиране на Агенция по вписванията от граждани, представители на съсловни организации, адвокатски кантори, камара на частните съдебните изпълнители; нотариуси, представители на бизнеса, както и от самите длъжностни лица по регистрацията.

За разработване на указанията са ползвани и експертни становища на представители на академичните среди, съдии, адвокати и практики в областта на търговското право.

СТРУКТУРА

Настоящият документ е структуриран в тематично обособени раздели, съдържащи мотивирани указания под формата на „въпрос – отговор“ относно приложението на конкретни нормативни текстове по повод, на които е създадена противоречива практика на длъжностни лица по регистрацията или възникват затруднения в практиката на длъжностните лица по регистрация.

РАЗДЕЛ I
ВЪПРОСИ ПО НОРМАТИВНИ ТЕКСТОВЕ ОТ МАТЕРИЯТА НА
ТЪРГОВСКИЗАКОН

Въпрос 1: *Формиране на мнозинство за вземане на решения при прекратяване, откриване на производство по ликвидация и заличаване на ООД с напуснал по реда на чл. 125, ал.2 ТЗ съдружник?*

Отговор 1: *Напусналият съдружник по реда на чл. 125, ал. 2 ТЗ няма право на глас в ОС, считано от момента на прекратяване на членственото му правоотношение в резултат на изтичане на срока на предизвестието.*

Мотиви: *Доколкото в закона не е предвидено конститутивно действие на вписването в хипотеза на напускане на съдружник, с изтичане на срока на предизвестието се прекратява съдружническото правоотношение – аргумент от чл. 125, ал. 2 и 3 ТЗ. Прекратяването на участието му в дружеството се свързва с изтичане срока на предизвестието, а не с вписване на това обстоятелство в ТРРЮЛНЦ. Следователно, ако срокът на предизвестието е изтекъл, лицето вече не е съдружник и няма право на глас.*

Въпрос 2: *При прехвърляне на 100% от капитала на ЕООД, вследствие на което се променя едноличният собственик, необходимо ли е да се представят следните документи към заявлението за вписване на промяната: молба по чл. 122 от ТЗ от приобретателя (новия ЕСК) и решения за приемането му като съдружник и за даване на съгласие за прехвърлянето на дяловете съгласно чл. 137, ал.1, т. 2 от ТЗ?*

Отговор 2: *Не е необходимо да се съставят и представят изброените документи в посочената хипотеза.*

Мотиви: *Молбата по чл. 122 от ТЗ съдържа две изявления: желание на лицето да встъпи като съдружник и съгласие с клаузите на ДД. В конкретния случай не е необходимо да се прави изявление за приемането му като съдружник, тъй като дружеството продължава да осъществява дейност като еднолично и целият капитал продължава да се притежава от едно лице. От компетентността на новия ЕСК е да изменя или допълва учредителния акт, т.е. достатъчно е да има решение за приемане на нов учредителен акт и не е необходимо отделно изявление за съгласие с клаузите на действащия УА. Със сключването на договора за прехвърляне на дружествени дялове*

старият ЕСК изявява воля за прехвърлянето на дяловете си, поради което не е необходимо вземането на допълнително решение за прехвърлянето на дяловете на трето лице.

Въпрос 3: Допустимо ли е капиталът на ООД да бъде внесен от трето лице или от някой от другите съдружници при учредяване на дружеството или увеличаване на капитала?

Отговор 3: Допустимо е паричната вноска в съответния размер да бъде внесена по банкова сметка на дружеството от трето лице или от някой от другите съдружници, като следва в банковия документ да е посочено името / имената на лицата, в чиято полза се внася вноската. В този случай в банковия документ трябва да бъде посочено, че сумата представлява вноска в капитала на дружеството или внесен дял. Не е необходимо в регистърното производство да се представя изрично пълномощно за внасяне на сумата в банка. Не е необходимо в представените банкови документи като вносител да е посочен всеки от съдружниците.

Мотиви: Законът - чл. 119, ал.1, т.4 и т.5 от ТЗ изисква за вписване на дружеството в търговския регистър да е внесен установения в закона минимум от капитала; в случай, че дружеството се регистрира с капитал, по-висок от установения в закона минимум - да е внесен най-малко 70 на сто от капитала. В регистърното производство това се удостоверява чрез представянето на платежен банков документ според който посочената в УА/ДД сума е внесена по сметка на новоучреденото дружество. Проведената в посочената правна уредба цел на законодателя е да се гарантира, че капитала или съответната част от него е постъпила в полза на дружеството. По този начин се защитават интересите на бъдещите кредитори на дружеството, т.к. покритието на капитала има гаранционна функция. Всеки съдружник е длъжен да изплати или внесе дела си по реда, посочен в дружествения договор. Дали той лично ще внесе сумата по сметка на дружеството или това ще се направи от друго лице е въпрос страничен за регистърното производство. Отношенията между съдружника/ЕСК и лицето внесло паричната вноска в капитала вместо него подлежат на уреждане извън рамките на регистърното производство, поради което не е необходимо представянето на каквито и да е допълнителни доказателства.

Въпрос 4: *Срок на валидност на удостоверение за актуално състояние на чуждестранно юридическо лице (ЧЮЛ) от чужд регистър?*

Отговор 4: *Приема се за срок на валидност на посочените удостоверения 1 година от издаването им.*

Въпрос 5: *Представяне на декларация по чл. 13, ал.4 от ЗТРРЮЛНЦ в хипотезата на заявяване за обявяване на ГФО от съставителя съгласно чл. 15, ал. 3 от ЗТРРЮЛНЦ?*

Отговор 5: *В посочената хипотеза е допустимо декларацията по чл. 13, ал. 4 от ЗТРРЮЛНЦ да бъде изходяща и подписана от съставителя на финансовия отчет или от законния представител на ЮЛ.*

Мотиви: *С посочената декларация се декларира приемането на представените за обявяване актове – приемането на ГФО и доклад, което става с решение на съответния компетентен орган на дружеството. След като законодателят е допуснал декларирането на това приемане да бъде извършено от съставителя на ГФО, по аргумент от по силното основание законният представител също може да декларира приемането. Това е така защото законният представител в по – голяма степен от съставителя е запознат с дейността на ЮЛ и приетите от неговите органи решения.*

Въпрос 6: *В кои случаи следва да се представи съгласие по чл. 10, ал. 2 от ТЗ от напускащия съдружник, когато фирмата на дружеството съдържа името му?*

Отговор 6: *Това е необходимо само за онези фирмени наименования, чието съдържание нормативно включва такива имена (чл. 77, 101 ТЗ). Съгласието по чл. 10, ал. 2 ТЗ следва да се прилага към заявление за вписване на промяна в обстоятелствата относно събирателни и командитни дружества. Няма специално изискване за наименованието на капиталовите дружества да съдържа името на съдружник/съдружниците, освен задължителното обозначение за вида на дружеството, поради което и не поражда особена нужда от закрила.*

Мотиви: *Легалната дефиниция на понятието „име“ се съдържа в чл. 9 от Закона за гражданската регистрация и същата следва да бъде съобразена при прилагане на чл. 10, ал. 2 ТЗ.*

РАЗДЕЛ II
ВЪПРОСИ ПО НОРМАТИВНИ ТЕКСТОВЕ ОТ МАТЕРИЯТА НА
ЗАКОН ЗА ЮРИДИЧЕСКИТЕ ЛИЦА С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ

Въпрос 7: *Може ли да бъде едноличен Управителният орган (УО) на сдружение с общественополезна дейност?*

Отговор 7: *Съставът на УО на този тип сдружения може да бъде както колективен, така и едноличен.*

Мотиви: Чл. 23, ал. 2 от Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНЦ) предвижда, че управителния съвет (УС) е управителен орган на сдружението, чиито функции по решение на общото събрание (ОС) могат да се изпълняват и от едно лице – управител – чл. 30, ал. 3 ЗЮЛНЦ. Ясни и категорични специални правила, изключващи прилагането на чл. 30, ал. 3 ЗЮЛНЦ при ЮЛНЦ с общественополезна дейност (ЮЛНЦОПД), няма. Двете разпоредби, от които се правят подобни изводи, са чл. 39, ал. 1 и чл. 40, ал. 1 ЗЮЛНЦ. От тях обаче не следва категоричен извод, че УО на ЮЛНЦОПД следва да е винаги колективен. Сигурният извод от чл. 39, ал. 1 ЗЮЛНЦ е, че ЮЛНЦ в обществена полза, което може да бъде и фондация, има задължително два органа – върховен и управителен, като върховният е колективен /разпоредбата има смисъл именно за фондация - ЮЛНЦОПД/. А от задължението да се водят протоколи за колективните органи, установено с чл. 40, ал. 1 ЗЮЛНЦ, не следва непременно, че всички органи са колективни. При липса на ясно и категорично изключение от правилото, че функциите на УС на сдружение с общественополезна дейност (СОПД) може да се изпълняват от едно лице, за ЮЛНЦОПД, изводът е, че това е възможно и при СОПД.

Въпрос 8: *Когато фондацията има управителен съвет, който е върховен колективен орган, а не е управителен орган, подлежат ли на вписване имената на членовете?*

Отговор 8: *Не подлежат на вписване в РЮЛНЦ имената на членовете на УС на фондация, когато същият е върховен колективен орган, а не управителен.*

Въпрос 9: *Кои са приложимите правила по отношение на колективния върховен орган на фондация, когато в учредителния акт липсва изрична уредба относно свикване, вземане на решение и т.н?*

Отговор 9: В този случай намират приложение правилата за общото събрание на сдружение с нестопанска цел.

Мотиви: Съгласно чл. 18, ал. 1, т. 3 ЗЮЛНЦ в РЮЛНЦ се вписват членовете на управителния орган, а не на върховния орган, независимо как последният е наречен в учредителния акт. Съгласно чл. 35, ал. 1 ЗЮЛНЦ фондацията има един задължителен орган – едноличен или колективен управителен орган. По силата на съответното препращане в чл. 35, ал. 2 ЗЮЛНЦ за управителния орган следва да се прилагат правилата за същия орган на сдружение с нестопанска цел (СНЦ). Ако има предвиден върховен орган, независимо как е наречен в учредителния акт, за него съответно трябва да се прилагат правилата на аналогичния орган в СНЦ, т. е. общото събрание.

Въпрос 10: Компетентен орган за приемане на ГФО и годишните доклади по глава седма от ЗСч на ЮЛНЦ?

Отговор 10: Компетентен орган да приеме ГФО и годишния доклад за дейността на ЮЛНЦ е върховния орган според устава.

Мотиви: От правомощието по чл. 25, ал. 1, т. 11 ЗЮЛНЦ на общото събрание да приеме отчет на УС може да се направи извод *per argumentum a fortiori* за приемане на ГФО и доклад за дейността.

Въпрос 11: Следва ли представеният със заявление за вписване на промени учредителен акт на фондацията да бъде с нотариална заверка на подписите?

Отговор 11: При всяко изменение или допълнение по чл. 34, ал. 4 ЗЮЛНЦ, освен извършените от съд, следва да се представи учредителен акт в писмена форма с нотариално заверени подписи.

Мотиви: Чл. 33, ал. 2 ЗЮЛНЦ изисква писмена форма с нотариално заверени подписи за учредяване на фондация като форма за действителност на учредителния акт, а не само за прехвърляне на безвъзмездно предоставеното имущество. Следователно, за всяко изменение или допълнение по чл. 34, ал. 4 ЗЮЛНЦ, освен извършените от съд, следва да бъде спазена същата форма.

РАЗДЕЛ III
ВЪПРОСИ ПО НОРМАТИВНИ ТЕКСТОВЕ ОТ МАТЕРИЯТА НА
ЗАКОН ЗА НАРОДНИТЕ ЧИТАЛИЩА

Въпрос 12: *Подлежи ли на обявяване годишен финансов отчет (ГФО) на читалище в РЮЛНЦ?*

Отговор 12: *ГФО на читалищата подлежат на обявяване в РЮЛНЦ.*

Мотиви: *Съгласно чл. 2, ал. 2 от Закона за народните читалища (ЗНЧ), читалищата са ЮЛНЦ и съответно се вписват в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (РЮЛНЦ) – чл. 9, ал. 1 ЗНЧ. Съгласно чл. 14, ал. 1, т. 8 ЗНЧ общото събрание приема до 30.03 годишен отчет /в този смисъл, макар и с по-различна редакция чл. 26, ал. 1 ЗНЧ/. По силата на чл. 40, ал. 3 ЗЮЛНЦ на обявяване в РЮЛНЦ подлежат ГФО само на ЮЛНЦОПД, а не на всички ЮЛНЦ. Независимо, че читалищата не са по силата на специалния закон ЮЛНЦОПД, следва да се съобрази разпоредбата на чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗСч. Същата предвижда, че на обявяване в РЮЛНЦ подлежат ГФО на всички ЮЛНЦ. До изменението и допълнението на ЗСч – ДВ бр. 98/2018 г., редакцията на двете разпоредби съвпада, а именно на обявяване в РЮЛНЦ подлежат ГФО само на ЮЛНЦОПД. С цитираното изменение и допълнение на ЗСч приложното поле на чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗСч е разширено, но е пропуснато аналогично изменение в чл. 40, ал. 3 ЗЮЛНЦ. От една страна по - новата по време разпоредба има приоритет, а от друга – следва да се съобрази целта на изменението - ДВ бр. 98/2018 г., която е обявяването в РЮЛНЦ да обхване всички ЮЛНЦ. Следователно, следва да се прилага новата редакция на чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗСч, а не заварената такава на чл. 40, ал. 3 ЗЮЛНЦ.*

Следователно, на обявяване в РЮЛНЦ подлежат ГФО на всички ЮЛНЦ, включително и читалищата.

Въпрос 13: *Може ли секретарят на читалището да бъде едновременно и член на настоятелството или на проверителната комисия?*

Отговор 13: *Секретарят може да бъде едновременно и член на настоятелството, но не и на проверителната комисия.*

Мотиви: *Разпоредбата на чл. 16, ал. 2, т. 5 ЗНЧ /останала в редакцията си още от приемането на ЗНЧ/ предвижда, че настоятелството назначава секретар и определя длъжностната му характеристика. Създадената през 2009 г. разпоредба на*

чл. 17а урежда функциите/правомоцията на секретаря. Разпоредбите на чл. 19 и 19а ЗНЧ създават противоречиво впечатление относно това дали секретарят задължително е член на настоятелството – чл. 19 – че не е, а чл. 19а – че е. Използваният за секретаря израз „назначаване“, а не избира, все пак показва, че не става въпрос за разпределение на длъжности измежду членовете на настоятелството. Предвид гореизложеното, няма законови пречки секретарят на читалището да бъде член на настоятелството. С оглед функцията на проверителната комисия по чл. 18, ал. 3 от ЗНЧ за осъществяване на контрол върху дейността на секретаря подобно съвместяване на длъжностите е в противоречия със закона.

РАЗДЕЛ IV

ВЪПРОСИ ПО НОРМАТИВНИ ТЕКСТОВЕ ОТ МАТЕРИЯТА НА ЗАКОН ЗА МЕРКИТЕ СРЕЩУ ИЗПИРАНЕТО НА ПАРИ

Във връзка с изискването на чл. 63, ал. 4 от Закона за мерките срещу изпирането на пари за вписване на обстоятелства относно „Действителни собственици“ в ЗТРРЮЛНЦ и по – конкретно – вписване на юридически лица, чрез които пряко или непряко се осъществява контрол, следва да бъде подадено заявление по образец Б7. Обстоятелствата относно юридическо лице, чрез което пряко или непряко се осъществява контрол се заявяват в полета № 537, съответно № 538 на заявление по образец Б7. Към момента на издаване на настоящите методически указания няма техническа възможност в информационната система на ТРРЮЛНЦ в полета № 537 и № 538 да се вписват повече от едно юридическо лице, въпреки че в декларацията по чл. 63 ал. 4 от Закона за мерките срещу изпиране на пари, е възможно посочване на повече от едно юридическо лице.

Въпрос 14: Как следва да бъдат въведени данните?

Отговор 14: Попълват се толкова реда от списъчното поле, колкото са юридическите лица или правни образувания, чрез които пряко или непряко се упражнява контрол. Полета 537 и 538 са изградени от четири отделни списъчни полета: **Фирма/наименование; Правна форма; Изписване на чужд език; Номер на вписване в регистъра, които позволяват вписване на данни без в ТРРЮЛНЦ да се**

визуализира името на полето. По този начин могат да се впишат до четири юридически лица.

Юридически лица или други правни образувания, чрез които пряко или непряко се упражнява контрол		
537. Юридическо лице или друго правно образувание, чрез което пряко се упражнява контрол. Фирма/наименование	1. КАРГО, ООД, БЪЛГАРИЯ, област София (столица), община Столична, гр. София 1700, район р-н Студентски, Г. М. Димитров No 75,	Постанови Отказ Отмени Редактирай Грешно въведено Документи
	2. КОМБО, АД, БЪЛГАРИЯ, област София (столица), община Столична, гр. София 1700, район р-н Студентски, Г. М. Димитров No 75	Постанови Отказ Отмени Редактирай Грешно въведено Документи
	3. СИМБА, ЕООД, БЪЛГАРИЯ, област София (столица), община Столична, гр. София 1700, район р-н Студентски, Г. М. Димитров No 75	Постанови Отказ Отмени Редактирай Грешно въведено Документи
		Нов запис История Документи
		Нов запис История Документи
		Нов запис История Документи

Мотиви: Заявлението по образец Б7 беше създадено за вписване на обстоятелства по чл. 6, ал. 3 (ЗИФОДРЮПДРКТЛТДС) и впоследствие към него беше добавена възможността за вписване на обстоятелства по чл. 63, ал. 4 от Закона за мерките срещу изпирането на пари.

Въпрос 15: Трябва ли да се изследва факта дали търговецът или юридическото лице с нестопанска цел имат постоянно пребиваващ на територията на Република България законен представител, с оглед на което да се преценява необходимостта от вписване на „лице за контакт“?

Отговор 15: Данните за физическо лице за контакт се вписват, ако са посочени в декларацията по чл. 63, ал. 4 от Закона за мерките срещу изпирането на пари и е представено нотариално заверено съгласие от лицето, без да се изследва факта дали търговецът или юридическото лице с нестопанска цел имат постоянно пребиваващ на територията на Република България законен представител.

Въпрос 16: Допустимо ли е длъжностното лице по регистрацията да откаже вписване в графата „лице за контакт“ в случаите, в които търговецът или юридическото лице с нестопанска цел имат постоянно пребиваващ на територията на Република България законен представител, който заявява себе си и като „лице за контакт“?

Отговор 16: Недопустимо е постановяване на отказ в изложената хипотеза, при положени, че е представено нотариално заверено съгласие от законно представляващия.

Списък на използваните съкращения:

ТЗ – Търговски закон;

ЗТРРЮЛНЦ – Закон за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел;

ЗСч – Закон за счетоводството;

ЗНЧ – Закон за народните читалища;

ЗИФОДРЮПДРКТЛТДС – Закон за икономическите и финансовите отношения с дружествата, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим, контролираните от тях лица и техните действителни собственици

ТРРЮЛНЦ - търговски регистър и регистър на юридическите лица с нестопанска цел;

ДЛР - длъжностните лица по регистрацията;

СНЦ - сдружение с нестопанска цел;

ЮЛНЦ – юридическо лице с нестопанска цел;

ЮЛНЦОПД – юридическо лице с нестопанска цел с общественополезна дейност;

СОПД - сдружение с общественополезна дейност;

ЮЛ – юридическо лице;

ЧЮЛ - чуждестранно юридическо лице;

ЕООД – еднолично дружество с ограничена отговорност;

ООД – дружество с ограничена отговорност;

ОС – общо събрание;

ДД – дружествен договор;

ЕСК – едноличен собственик на капитала;

УА – учредителен акт;

УО - управителен орган;

ГФО – годишен финансов отчет;